

Luonnos Paltamon kunnan lausunnoksi hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausuttavaa palkkatuettua työtä ja työssäoloehdotusta koskevasta ehdotuksesta?

Esityksen mukaan työttömyyspäivärahan perusteena olevia palkansaajan työssäoloehdotusta koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että palkkatuettu työ ei jatkossa pääsääntöisesti lainkaan kerryttäisi työssäoloehdotusta. Tämä tulee käytännössä vaikuttamaan niin, että palkkatuen käyttö työllistymistä edistävänä palveluna tulee väheneään voimakkaasti tai jopa loppumaan kokonaan. Ongelmaksi etenkin pienemmällä paikkakunnilla tulee korvaavien työllistymistä edistävien palvelujen puute tälle kohderyhmälle jolloin vaarana on työttömyysjaksojen pitkittyminen, toimeentulotason aleneminen ja sen myötä palvelutarpeiden monimutkaistuminen. Tämä tuo lisääntyvää palvelutarvetta mm. sosiaali- ja terveystalouteen sekä Kelan palveluihin.

Lausuttavaa työllistämismäärän ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi eräistä ikäsidosperusteista työttömyysturvan poikkeussäännöksistä. Esityksen mukaan palkansaajan työssäoloehdotusta ei kerryttäisi sellainen kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuus, joka kunnan on velvollisuus järjestää ikää koskevat ehdot täyttävälle työttömälle työnhakijalle, jonka oikeus palkansaajan työttömyyspäivärahaan on päättymässä (velvoitetyö). Koska tällaisen velvoitteen perusteella järjestettävä palkkatukityö tai palvelu ei jatkossa voisi kerryttää työssäoloehdotusta, kunnan velvoitteita koskevat säännökset esitetään kumottaviksi. Velvoitetyö on joka tapauksessa väheneään, kun asiakkaat saadaan yhä paremmin kunkin asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti palveluihin ja poluille jo varhaisemmassa vaiheessa. Tämä kehitys on ennakoitavissa huomioiden jo nyt käytössä oleva pohjoismainen työvoimapalvelumalli sekä etenkin kun TE-palvelut siirtyvät kuntakokeilujen jälkeen kokonaan kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta -> kuntien intressissä ei ole ”jättää” asiakkaan tilannetta pitkittämään velvoitetyöhön saakka. Mikäli työssäoloehdotusta koskevat säännökset muuttuvat niin, että velvoitetyö ei myöskään kerrytä työssäoloehdotusta, niin myös kuntien velvoite työllistää ikää koskevat ehdot täyttävät työttömät työnhakijat tulee ehdottomasti poistaa.

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdotusta ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidosperusteista poikkeuksista?

Esityksessä työttömyysturvan ikäsidosperusteisten poikkeusten osalta ehdotetaan, että palkansaajan työssäoloehdotusta ei voisi jatkossa kerryttää työllistymistä edistävällä palvelulla. Tämä tulee vähentämään työllistymistä edistävien palvelujen käyttöä ja tarjontaa. Tämän asiakasryhmän tulotaso laskee, todennäköisesti työttömyysjaksot pitenevät ja palvelutarpeet monimutkaistuvat. Tämä tuo mukanaan painetta mm. sosiaali- ja terveystalouteen ja Kelan palveluihin.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Työssäoloehdotuksen kertymättömyys työllistymistä edistävissä palveluissa (ml. palkkatuki) kaventaa kuntien keinovalikoimaa työllisyyspalveluissa. Palkkatuen käyttö tulee väheneään huomattavasti. Korvaavaa ”polkua” kohti avoimia työmarkkinoita ei tälle asiakasryhmälle ole tiedossa.

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

Palkkatuen käyttö tulee vähenemään huomattavasti.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Työnantajat eivät jatkossa tule saamaan palkkatuettuja työnhakijoita, koska palvelun käyttö vähenee.

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

Palkkatuki olisi silloin varmasti asiakkaalle mieluinen palvelu, jolloin sen kysyntä kasvaisi. Koska vuoden 2025 alusta palkkatuki kuitenkin maksetaan samasta kuntien valtionosuuspotista kuin kaikki muutkin työllisyyspalveluista aiheutuvat kustannukset, on palkkatukeen todennäköisesti vuoden 2025 alusta käytettävissä kuitenkin huomattavasti nykyistä vähemmän rahaa. Tämä realiteetti käytettävissä olevista resursseista koko työllisyyspalvelujen tuottamiseen rajaa siis joka tapauksessa voimakkaasti palkkatuen käyttöä jatkossa ja sen merkitys tulee jäämään todennäköisesti varsin vähäiseksi. Mikäli palkkatuettu työ kuitenkin kerryttäisi työssäolovelvoitetta, niin todennäköisesti se kuitenkin jäisi jossain määrin palveluvalikoimaan. Jos työssäolovelvoite ei palkkatuetussa työssä kerry, niin todennäköisesti palkkatuki tarjottavana palveluna lakkaa jossain vaiheessa kokonaan.